

Stłużba Więzienna

KS.54.2026.AK

Bielsko-Biała, 25 maja 2026 r.

**Pan
Donald Tusk
Prezes Rady Ministrów**

STANOWISKO

w związku ze zmianami
w świadczeniu mieszkaniowym
dla funkcjonariuszy Stłużby Więziennnej

Szanowny Panie Premierze,

W imieniu Rady Krajowej Sekcji Stłużby Więziennnej NSZZ „Solidarność” wyrażamy stanowczy sprzeciw wobec planowanych zmian w zakresie świadczenia mieszkaniowego dla funkcjonariuszy Stłużby Więziennnej.

W naszej ocenie brak jest jakichkolwiek racjonalnych i sprawiedliwych podstaw do obniżenia wysokości świadczenia mieszkaniowego dla około 16 tysięcy funkcjonariuszy Stłużby Więziennnej, a więc dla ponad połowy stanu formacji liczącej blisko 30 tysięcy funkcjonariuszy. Zapowiadane zmiany, oznaczające średnie obniżenie świadczenia o około 300 zł miesięcznie, stanowią nie tylko realne pogorszenie sytuacji bytowej funkcjonariuszy i ich rodzin, ale również kolejny przejaw nierównego traktowania Stłużby Więziennnej w porównaniu z innymi stłużbami mundurowymi.

Świadczenie mieszkaniowe dla funkcjonariuszy Stłużby Więziennnej zostało wprowadzone od 1 lipca 2025 r. po wieloletnich postulatach strony społecznej oraz po jednym z największych protestów naszego środowiska w ostatnich latach. Uwieńczeniem tego procesu było podpisanie stosownej ustawy przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Tym bardziej niezrozumiałe i społecznie szkodliwe jest podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia tego rozwiązania niemal natychmiast po jego wdrożeniu. Takie postępowanie podważa zaufanie funkcjonariuszy do państwa, stabilności prawa oraz powagi wcześniej podjętych decyzji legislacyjnych.

Stłużba Więzienna od lat zмага się z systemową marginalizacją, zarówno w wymiarze finansowym, jak i organizacyjnym. Skutki tego stanu rzeczy są dziś widoczne w sposób szczególnie dotkliwy. Niedobory kadrowe, przeciążenie obowiązkami, trudne warunki pełnienia stłużby oraz narastające problemy z bezpieczeństwem znajdują odzwierciedlenie także

wskazują na poważne wyzwania dotyczące funkcjonowania jednostek penitencjarnych, bezpieczeństwa personelu oraz skuteczności wykonywania ustawowych zadań formacji.

Trzeba wyraźnie podkreślić, że funkcjonariusze Służby Więziennej wykonują służbę w warunkach szczególnie obciążających psychicznie i fizycznie. Odpowiadają nie tylko za bezpieczeństwo zakładów karnych i aresztów śledczych, ale również za realizację zadań związanych z wykonywaniem kary pozbawienia wolności, konwojowaniem, ochroną społeczeństwa przed sprawcami najpoważniejszych przestępstw oraz oddziaływaniami resocjalizacyjnymi. Jest to służba realizowana codziennie, w bezpośrednim kontakcie z osobami pozbawionymi wolności, nierzadko agresywnymi, niebezpiecznymi, znajdującymi się pod wpływem silnych napięć emocjonalnych lub zaburzeń psychicznych. Mimo tej odpowiedzialności i specyfiki zadań, Służba Więzienna od lat pozostaje formacją traktowaną gorzej niż inne służby mundurowe.

Szczególnie jaskrawym przykładem tej nierówności jest właśnie kwestia świadczeń mieszkaniowych. Z uzasadnień prezentowanych przez stronę rządową wynika, że planowane obniżenie świadczenia dla funkcjonariuszy Służby Więziennej ma służyć „zblizeniu” jego wysokości do rozwiązań obowiązujących w Policji. Taka argumentacja jest jednak wybiórcza, niepełna i krzywdząca, ponieważ pomija inne elementy systemu świadczeń i należności przysługujących funkcjonariuszom Policji.

Nie można bowiem porównywać jedynie jednego składnika uposażenia lub wsparcia socjalnego, ignorując jednocześnie fakt, że funkcjonariusze Policji korzystają z korzystniejszych rozwiązań w innych obszarach, w szczególności:

1. otrzymują wyższe należności lub dodatki związane z dojazdem do miejsca pełnienia służby,
2. w przypadku obowiązku zwrotu pomocy finansowej na zakup lokalu mieszkalnego lub domu zwracają jedynie część otrzymanych środków, podczas gdy
3. funkcjonariusze Służby Więziennej w analogicznej sytuacji są zobowiązani do zwrotu całości uzyskanej pomocy.

Oznacza to, że próba prostego „wyrównania” jednego świadczenia do poziomu policyjnego, przy jednoczesnym pozostawieniu funkcjonariuszom Służby Więziennej mniej korzystnych zasad w innych obszarach, prowadzi w istocie nie do równości, lecz do pogłębienia nierówności. Nie można budować sprawiedliwego systemu uprawnień mundurowych poprzez wybieranie z innej formacji wyłącznie tych rozwiązań, które są dla budżetu tańsze, a pomijanie tych, które są dla funkcjonariuszy korzystniejsze.

Z pełną odpowiedzialnością podkreślamy, że jeżeli intencją Ministerstwa Finansów jest ujednolicanie zasad wsparcia mieszkaniowego w służbach mundurowych, to proces ten powinien być prowadzony kompleksowo, rzetelnie i z zachowaniem zasady równego traktowania, a nie wyłącznie przez obniżanie świadczeń funkcjonariuszom Służby Więziennej. Nie może być zgody na sytuację, w której nasza formacja ma mieć świadczenie mieszkaniowe „jak w Policji”, ale już bez policyjnych rekompensat i bez policyjnych, korzystniejszych zasad w zakresie zwrotu pomocy mieszkaniowej.

Służba Więzienna już wcześniej była pomijana przy podziale środków i projektowaniu rozwiązań systemowych. Poprzednie programy modernizacyjne nie odpowiedziały w pełni na rzeczywiste potrzeby naszej formacji. a obecnie Służba Więzienna – w przeciwieństwie do służb

podległych Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji – nie została objęta kolejną ustawą modernizacyjną, mimo że skala potrzeb inwestycyjnych, kadrowych i sprzętowych pozostaje ogromna. Tego rodzaju decyzje są odbierane przez funkcjonariuszy jako jasny sygnał, że państwo oczekuje od nich pełnej dyspozycyjności, profesjonalizmu i gotowości do ponoszenia ryzyka, lecz nie zapewnia im równorzędnego statusu względem innych formacji mundurowych.

Równie negatywnie odebrano pominięcie Służby Więziennej w projektach takich jak Karta Rodziny Mundurowej, mimo że funkcjonariusze naszej formacji – podobnie jak policjanci, strażacy czy funkcjonariusze Straży Granicznej – pełnią służbę wymagającą poświęcenia, dyspozycyjności i gotowości do narażania zdrowia, a niekiedy także życia. Trudno znaleźć racjonalne uzasadnienie dla wyłączenia funkcjonariuszy Służby Więziennej z rozwiązań kierowanych do środowiska mundurowego jako całości.

Nie bez znaczenia pozostaje również brak utworzenia funduszu wsparcia Służby Więziennej, podczas gdy od lat analogiczne mechanizmy funkcjonują z powodzeniem w odniesieniu do Policji, Państwowej Straży Pożarnej oraz Straży Granicznej. To kolejny dowód, że nasza formacja traktowana jest jako służba „drugiej kategorii”, choć zakres jej odpowiedzialności dla bezpieczeństwa państwa i obywateli jest bezsporny.

W tym kontekście planowane obniżenie świadczenia mieszkaniowego należy postrzegać nie jako odosobnioną korektę techniczną, lecz jako element szerszego, niezwykle niepokojącego trendu. Trend ten polega na przerzucaniu na funkcjonariuszy Służby Więziennej kosztów oszczędności budżetowych oraz na utrwalaniu przekonania, że właśnie ta formacja może być najłatwiej pomijana i obciążana mniej korzystnymi rozwiązaniami niż pozostałe służby.

Takie działania będą miały bardzo konkretne konsekwencje. Uderzą one:

- w stabilność kadrową formacji,
- w atrakcyjność służby dla nowych kandydatów,
- w motywację do pozostania w służbie doświadczonych funkcjonariuszy,
- a w konsekwencji także w poziom bezpieczeństwa jednostek penitencjarnych i bezpieczeństwo państwa.

Nie można skutecznie budować sprawnej, nowoczesnej i odpowiedzialnej Służby Więziennej przy jednoczesnym pogarszaniu warunków socjalnych funkcjonariuszy, którzy każdego dnia realizują zadania o fundamentalnym znaczeniu dla porządku publicznego. Państwo, które oczekuje lojalności i profesjonalizmu, samo również musi być lojalne wobec tych, którzy pełnią służbę w jego imieniu.

Dlatego wnosimy o:

1. natychmiastowe wycofanie się z prac nad obniżeniem świadczenia mieszkaniowego dla funkcjonariuszy Służby Więziennej,
2. podjęcie rzeczywistego dialogu ze stroną społeczną przed wprowadzaniem jakichkolwiek zmian dotyczących warunków pełnienia służby,
3. przeprowadzenie pełnej analizy porównawczej uprawnień mieszkaniowych we wszystkich służbach mundurowych, obejmującej nie tylko wysokość świadczenia, ale również dodatki za dojazd, zasady zwrotu pomocy finansowej oraz inne powiązane należności,

4. zaprzestanie praktyki wybiórczego zrównywania świadczeń wyłącznie tam, gdzie jest to niekorzystne dla funkcjonariuszy Służby Więziennej,
5. podjęcie prac nad rzeczywistym wzmocnieniem statusu Służby Więziennej, w tym przez objęcie formacji adekwatnymi rozwiązaniami modernizacyjnymi i systemowymi.

Panie Premierze,

to, co zostało funkcjonariuszom Służby Więziennej przyznane po latach starań, protestów i dialogu społecznego, nie powinno być dziś ograniczane ani odbierane. Tego rodzaju decyzje rodzą w środowisku funkcjonariuszy poczucie zawodu, niesprawiedliwości oraz utraty zaufania do państwa. Trudno oczekiwać pełnego zaangażowania i stabilności kadrowej tam, gdzie funkcjonariusze odnoszą uzasadnione wrażenie, że są stale traktowani gorzej niż ich koledzy z innych formacji mundurowych.

Panie Premierze środowisko zawodowe polskich więźniaków oczekuje powstrzymania zmian, które są nie tylko krzywdzące społecznie, ale również szkodliwe z punktu widzenia interesu państwa.

Z wyrazami szacunku

PRZEWODNICZĄCY
RADY KRAJOWEJ SEKCJI SŁUŻBY WIĘZiennej
NSZZ SOLIDARNOŚĆ

Andrzej Kołodziejski